

Legemiddelstrategi ved OUS

LIS-seminar i Stavanger
28-30. august 2017

Per Wiik Johansen

Seksjonsoverlege dr.med.

Avdeling for farmakologi

Oslo Universitetssykehus

Legemiddelstrategi for Oslo universitetssykehus 2017-2021

Pasienter ved Oslo universitetssykehus skal få legemiddelbehandling av høy kvalitet ved tilgang på sikre og effektive legemidler til lavest mulig pris. Oslo universitetssykehus skal være i forsknings- og innovasjonsfronten samt være en viktig samfunnsaktør på legemiddelområdet.

LMK-virksomheten ved OUS

Legemiddelfakta OUS

- Omsetning for **over 800 mill kroner**
(inkl væsker, biologiske legemidler og LAR)
  - en av de største innsatsfaktorene i sykehus
  - viktig at sykehusene har god styring på økonomien i dette
- Inngår i (nesten) alle behandlingsforløp
- **1692 avviksmeldinger** innen legemidler og blod-produkter i **2016**
  - opp mot 20% av totalt antall meldinger
  - ser avviksmeldinger ved kompliserte mangler

Viser viktigheten av å ha et legemiddelstrategidokument

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

- Strategien er utarbeidet av:
  - **Morten Mowé**, Assisterende klinikkleder, Medisinsk klinikk
  - **Grete Høghaug**, Spesialrådgiver, Stab fag, pasientsikkerhet og samhandling, Avdeling Medisin og helsefag, Direktørens stab
  - **Ingun Heiene Tveteraas**, Overlege, Seksjon for legemiddelkomité og -sikkerhet, Avdeling for farmakologi
  - **Jalil Djahromi**, Leder, Sykehusapotekene Oslo
  - **Per Wiik Johansen**, Seksjonsoverlege, Seksjon for legemiddelkomité og -sikkerhet, Avdeling for farmakologi – Leder av legemiddelkomitéen i Oslo universitetssykehus
- Arbeidet ble foreslått initiert av fagdirektør ved OUS under et dialogmøte med SAO
- Vise størrelsen og kompleksiteten av legemiddelområdet – legemidler er en stor innsatsfaktor i sykehuset
- Flere og flere dyre legemidler overføres nå til HF'ene som får finansieringsansvaret
- Økende kompleksitet i regelverket knyttet til legemiddelområdet
- Minihøring i LMK-seksjonen/OUS og SAO
- Vært på høringsrunde i alle klinikker (frist 20.01.17) og oversendt til godkjenning i ledermøtet i OUS (28.3.17)
- **Handlingsplan er under utarbeidelse ihht de foreslått strategipunktene**

Legemiddelstrategi ved OUS - Visjon!

Pasienter ved Oslo universitetssykehus skal få legemiddelbehandling av høy kvalitet ved tilgang på sikre og effektive legemidler til lavest mulig pris. Oslo universitetssykehus skal være i forsknings- og innovasjonsfronten samt være en viktig samfunnsaktør på legemiddelområdet.

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

- **Legemiddelstrategien i Oslo universitetssykehus (OUS) har følgende hovedmål:**
  1. Effektiv og sikker legemiddelbruk hos den enkelte pasient
  2. Økt kompetanse, utdanning, forskning og innovasjon på legemiddelområdet
  3. Ivareta OUS' rolle som viktig samfunnsaktør på legemiddelområdet
  4. Tilrettelegge for pasientmedvirkning og god samhandling med aktuelle aktører på legemiddelområdet
  5. Kostnadseffektiv behandling av høy kvalitet

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

1. OUS skal sikre effektiv og sikker legemiddelbruk hos den enkelte pasient ved å:

- Tilby pasienter ved OUS legemiddelbehandling av høy kvalitet som samsvarer med behandlingsretningslinjer og -anbefalinger.
- Utarbeide, vedlikeholde og implementere prosedyreverk på legemiddelområdet som danner rammeverket for riktig legemiddelbruk og -håndtering i hele pasientforløpet. Prosedyreverket skal også ivareta pasientgrupper der det foreligger særskilte utfordringer omkring legemiddelbruk (f.eks. barn og pasienter med redusert organfunksjon).
- Tilby persontilpasset legemiddelbehandling og klinisk farmakologisk kompetanse. Dette bidrar til god behandlingsrespons og lavest mulig bivirkningsrisiko.
- Sikre at tilberedning og håndtering av legemidler skjer i tråd med gitte kvalitetskrav. Dette ivaretar trygg legemiddelbehandling og sikker legemiddelbruk.
- Sikre tilgang på legemidler via Sykehusapoteket, som dekker pasientens behov ved utskrivelse, slik at man unngår opphold i legemiddelbehandlingen.
- Praktisere god meldekultur og avvikshåndtering som bidrar til gode læringsprosesser og forbedring av behandlingspraksis.

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

- 2. OUS skal sikre økt kompetanse, utdanning, forskning og innovasjon på legemiddelområdet ved å:**
- Sikre evidensbasert praksis av høy kvalitet gjennom kunnskap og kompetanse på legemiddelområdet blant de ansatte.
  - Bidra til riktig legemiddelbruk ved å øke kunnskap og kompetanse hos pasienter og pårørende.
  - Legge til rette for innovasjon på legemiddelområdet og produsere kunnskap og kompetanse i forskningsfronten.
  - Fremme utvikling av persontilpasset legemiddelbehandling.
  - Fremme drift og utvikling av sykehusets kliniske legemiddelutprøvningsenheter.
  - Sikre opplæring og kursvirksomhet på legemiddelområdet i nært samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner.

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

3. OUS skal ivareta rollen som viktig samfunnsaktør på legemiddelområdet ved å:

- Dele relevant legemiddelkunnskap og informasjon med aktuelle aktører for å optimalisere bruk av legemidler i samfunnet. Bivirkningsrapportering inngår som en viktig del av dette.
- Samhandle godt med media for å tilrettelegge for riktig og kvalitetssikret legemiddelinformasjon til allmennheten.
- Bidra til publisering av ny kunnskap og viten på legemiddelområdet til felles samfunnsnytte.
- Bidra til å sikre riktig legemiddelbruk i tråd med politiske beslutninger og rammebetingelser samt vedtak fattet av legemiddelmyndighetene.
- Delta i samfunnsdebatter knyttet til utfordringer på legemiddelområdet.
- Bidra til utvikling av «Grønt sykehus» og tilrettelegge for miljøsertifisering på legemiddelområdet.
- Implementere «Antibiotikastyringsprogram» for å understøtte riktig antibiotikabruk og bidra til redusert resistensutvikling i samfunnet.

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

- 4. OUS skal tilrettelegge for pasientmedvirkning og god samhandling med aktuelle aktører på legemiddelområdet ved å:**
- Ivareta pasienters og pårørendes mulighet til å påvirke beslutninger knyttet til egen behandling.
  - Samhandle med pasientorganisasjoner og ulike interessegrupper på legemiddelområdet.
  - Håndtere legemiddelmangler og -beredskap via «Nasjonalt senter for legemiddelberedskap» i tett samarbeid med aktuelle klinikere, helseforetak og legemiddelmyndighetene, og gi råd ved behov for rasjonering.
  - Ha nært og godt strategisk samarbeid med Sykehusapotekene Oslo.
  - Fremme regionalt samarbeid på legemiddelområdet ved deltagelse i Regionalt legemiddelforum.
  - Samhandle med kommunehelsetjenesten på legemiddelområdet for å sikre riktig legemiddelbehandling ved skifte av omsorgsnivå.
  - Fremme økt samarbeid mellom de nordiske landene på legemiddelområdet.
  - Sikre et tett og langsiktig samarbeid med aktuelle aktører innen legemiddelområdet, som f. eks. legemiddelprodusenter/leverandører, Legemiddelindustriforeningen (LMI), Sykehusapotekene HF og grossister.

Legemiddelstrategi for OUS 2017-2021

5. OUS skal tilby kostnadseffektiv behandling av høy kvalitet ved å:

- Etterleve inngåtte legemiddelinnkjøpssamarbeids(LIS)-avtaler som sikrer tilgang på legemidler av høy kvalitet til lavest mulig pris.
- Sikre riktig bruk av dyre legemidler i henhold til Beslutningsforums beslutninger.
- Ha fokus på kostnadseffektivitet ved etablering av beredskapslager og håndtering av mangelsituasjoner.
- Sørge for kostnadseffektiv og god styring av sykehusets legemiddellagre.

STATUSRAPPORT FRA «MANGELSENTERET»

Godkjent navn:

Nasjonalt senter for legemiddel- mangel og -beredskap i spesialist- helsetjenesten – «*Mangelsenteret*»

2 leger og 2 farmasøyter i 50% stilling

- Leveringssikkerhet og legemiddelmangel
- Råd og prioriteringer
- Legemiddelberedskap nasjonalt – forslå tiltak
- Samarbeid med myndigheter, leverandører, grossister og klinikere – bygge et nettverk rundt håndteringen av dette feltet
- Adresse: Søsterhjemmet, Ullevål sykehus sammen med ansatte i Seksjon for legemiddelkomité og -sikkerhet

UTVIKLING AV NETT SIDE FOR SENTERET

Informasjonsflyt - nettside

- Nettside for senteret er under utarbeidelse/utvikling
- Funksjonalitet?
  - Innhold?
  - Design av side?
  - Differensiering mellom ulike brukere?
  - Interaktiv – spørsmål/svar-funksjon?
- Vil sendes ut på en høringsrunde når den tid kommer for å få innspill slik at siden blir mest mulig funksjonell

Innhold

- Legemiddelmangler:
  - Alle aktuelle mangler
  - Fremheve spesielle/kritiske mangler
  - Arkiv over avsluttede mangler
- Bakgrunnsinformasjon:
  - Mangelsenteret
  - Legemiddelmangler
  - Legemiddelberedskap
  - Samarbeidspartnere
  - Presentasjoner
  - Aktuelle lenker
  - Kontakt
    - Felles mailadresse som betjenes av Anne Markestad, Ellen Bergh, Per Wiik Johansen og Ingun Heiene Tveteraas

Forside >

Nasjonalt senter for legemiddelmangel og legemiddelberedskap

Vi overvåker forsyningssituasjonen for legemidler, kartlegger omfanget av problemer/mangelsituasjoner som oppstår, finner løsninger og kommuniserer disse til alle berørte parter.

Kontakt oss

Senteret ble etablert 1.1.2016 og har vært fullt bemannet fra september 2016. Formålet med opprettelsen av senteret var å få en **styrket nasjonal funksjon for overvåking og tiltak** knyttet til mangelsituasjoner samt utvikling av den **nasjonale legemiddelberedskap** for spesialisthelsetjenesten.

Vi skal i tillegg til rollen på nasjonalt nivå være en **støttefunksjon for det lokale og regionale arbeidet** med legemiddelberedskap i helseforetakene. Vi skal sikre involvering og oppfølging regionalt og lokalt i hele landet.

[Mer om vårt arbeide](#) ▼[Arsaker til legemiddelmangler](#) ▼

Oppdatert liste over legemiddelmangler og anbefalinger

[Cometriq.pdf](#)[Dexagalen.pdf](#)[Doxorubicin Accord.pdf](#)[Ekvacillin.pdf](#)[Haldol.pdf](#)[Nulojix.pdf](#)[Pantoprazol SUN.pdf](#)[ProHance.pdf](#)[Ultiva.pdf](#)

HVA SKJER PÅ «MANGELFRONTEN»

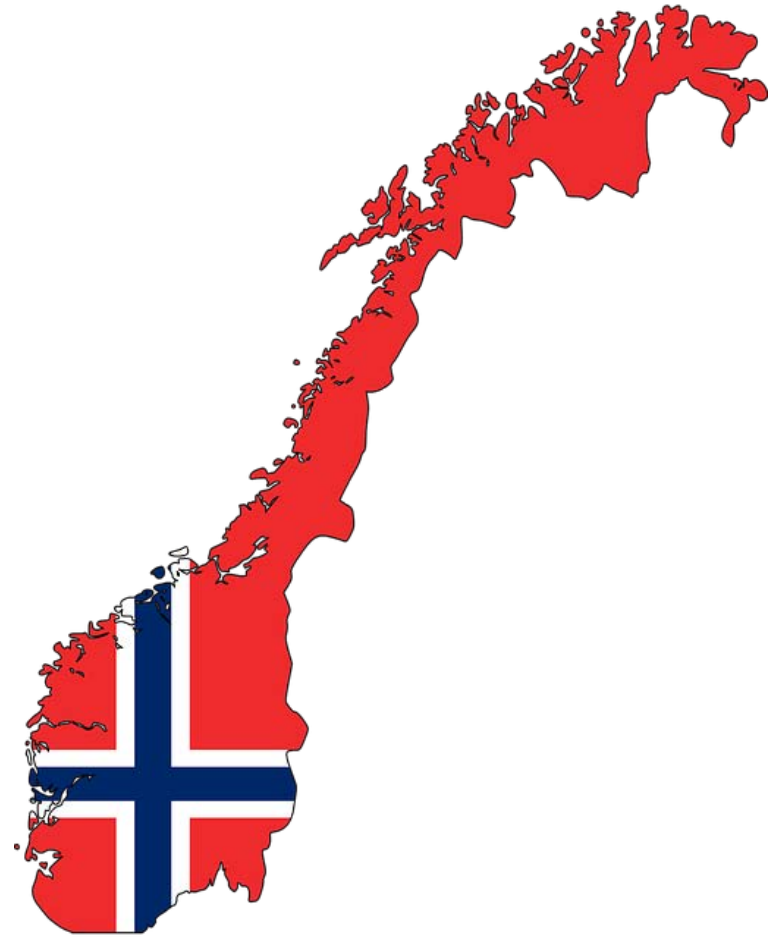
Hva skjer i verden?

- Globalt legemiddelmarked
- Økt etterspørsel med en økende befolkning som etterspør legemidler
- Økt grad av svindel og juks
- Forventning om å kunne tjene mye penger på legemidler
- Just in time logistikk
- Komplisert logistikk – cyberangrep
- Økende tendens til mangel på vanlige legemidler i primærhelsetjenesten
- Mangel på enkelte vaksiner – hep B

Hva skjer i Norge?

- Økende antall mangelsaker
- Lite, sårbart marked
- Særegne norske produkter vurderes avregistrert
- Få leverandører har lager i Norge – europeiske lagre med lang ledetid
- Få leverandører – lite antall generikapreparater
- Økende tendens til mangel på vanlige legemidler i primærhelsetjenesten

Hva skjer på vårt sykehus?

- Endringer påvirker drift
- Behov for informasjon om mangel - nye rutiner må implementeres
- Sikre alternative preparater
- Pasientsikkerhet
- Behandlingskapasitet
- Kostnader

